

TORONTAI

Megjelenik naponta reggel. - Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda: Beeskerek (Nagybeeskerek),
Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. - Telefon 21.

KEDD, 1944 FEBRUÁR 22

73. évfolyam 43. szám

Előfizetésben:

Évente 840 félévre 420
negyedévre 210 havonta 70

A Cserkasszínál január 18-ika óta körülzárt német csapatok hősiességükkel áttörték a köréjük vont gyűrűt

A német katona történelme egy ragyogó lappal gazdagodott

A Führer főhadiszállásáról jelentik.

A véderő főparancsnoksága közli.

Krivojrogtól délre a német harc csoportok áttörték a szovjet állásokat, visszafoglaltak számos helységet és elzártak egy arcvonal-hézagot. A város mindkét oldalán meghiusultak az ellenséges támadások.

Saskovtól keletre páncélharcokban összeomlottak a szovjet csapatok támadásai. A szovjet csapatok a harc téren elvesztettek 26 páncélost.

A Pripjed és Berezina között az ellenség erős tüzéségi előkészítés páncélosoktól és csatarepülőktől támogatva újból támadásba ment át. Áttörési kísérletei kemény és változatos küzdelmekben meghiusultak, a helyenkinti betöréseket pedig a németek elreztelték.

Mögöttes területen bandák ellen vezetett sikeres támadásoknál az arcvonal középszakaszán, a német biztonsági csapatok az ellenség szívós ellentállásának legyőzése során szétromboltak 257 szovjet kiserődött, valamint 100 anyagraktárt. Német kézre zsákmányul jutott számos fegyver és tömeges élelmiszer. A bandák súlyos vérvesztését szenvedtek.

Velikij-Lukitól északra és az Ilmen-től déli részén élénk harcokra került sor, amelyet még tartanak. Az Ilmen- és Pejpusztó, valamint Narva harctérségében az ellenséges nyomás nem hagyott alább, tovább tart. Elkeseredett küzdelmekben meghiusultak a szovjet csapatok támadásai. A németek összefoglaló tüzéségi tűzzel szétverték ellenséges menetoszlopokat és készenléti alakulatokat. Egyes betörések helyein még folyik a harc.

Nettunó hídfőjében a harcok tegnap is le nem csökkent heves-séggel tovább tartottak. Apriliától délre és délkeletre a német támadások és az ellenség páncélosoktól támogatott ellentámadásai váltották föl egymást.

Német harc és csatarepülőök kötelékei éjjel és nappal kitűnő hatással támadtak célpontokat Nettunó hídfőjében és Anzió kikötőjében a ledobott bombák talá-lata nyomán kiterjedt tüzek és robbanások keletkeztek lőszerrak-

tárakban. Anzió kikötőjében megtámadott hajóösszevonások alkal-mával elsüllyedt 1 ellenséges szállítóhajó 7 ezer tonnatartalommal és súlyosan megrongálódott to-vábbi 2 hajó 16 ezer tonna ürtar-talommal.

Német buvárhajók Nettunó ten-gerevzetében elsüllyesztettek 3 telirakományu ellenséges szállító hajót, valamint 2 rombolót. Ugyanazon tengerövezetben egy német tengeralattjáró Fenski sor-hajókapitány vezetése alatt, ahogy azt a tegnapi hadijelentés már közölte, elpusztított egy ellenséges cirkálót.

Casszinó harctérségében az ellen-ség, az előző napon elszenvedett súlyos vesztesége következtében, tegnap nem folytatta támadásait. A nap, ugyanabban a harctérség-ben, a Kastel-Forte szakaszon le-folyt helyenkinti küzdelmeken kívül, nyugodtan telt el. Az olasz arcvonal fölött a németek lelöt-tek 18 ellenséges repülőgépet.

Angol bombázó kötelékek február 20-án a reggeli órákban támadást in-tézték Németország középrészén hely-ségek ellen. Nagymennyiségű robbanó és gyújtó bomba ledobása nyomán, különösen Leipzig lakónegyedét érték találatok. A német légvédelmi erők lelöttek 83 négymotoros ellenséges bombázót.

Ellenséges repülőök az elmúlt éjjel bombákat dobtak Németország északi és északnyugati területén levő helységekre.

Német tengeri haderők, a kereske-delmi hajók fedélzeti tüzésége, vala-mint tengerészeti légléharítók február 11-20 időközben lelöttek 12 ellen-séges repülőgépet.

A véderő főparancsnoksága további kiegészítésül a február 18-án jelentett és a Cserkasszínál körülzárt csapa-tok kiszabadítására vonatkozó jelen-téshez közli:

A körülzárt volt német csapatok felszabadításának hadműveletei lezárultak.

A Stemmermann tüzéségi tábornok és Liel altábornok vezetése alatt állott és január 28 óta elzárt német véderők csapatai és a főfegyverzett SS csapa-tok, az ellenség nagy túlsúlyának ellentállva, rendületlenül és hősiessen kitartottak, valamint legelkeseredet-tebb harcokkal az ellenség körülük vont gyűrűjét áttörtek. A német had-vezetők és csapatok azzal a német katonai történelmet hősiességük kitar-tásuk-

kal, merész támadási szellemükkel, valamint nyílt szívű bajársi összetar-tással, ragyogó példával gazdagították.

Az elzárt német véderő csapatok és a főfegyverzett SS csapatok ki szabadtására harcbaállított és Breith, a páncélos csapatok tábornokának és Vormann altábornok vezetése alatt álló csapatok rendkívüli súlyos idő-járási és terepviszonyok között és minden egyes katona harcbaállításával példás harci szellemmel áthatva meg-teremtették az elzárt német csapatok kiűrésének lehetőségét. A szovjet csapatok a küzdelmek során súlyos véres veszteséget szenvedtek és február 4-18 időközben elvesztettek 728 páncélost, valamint rohamlőveget, 800 szovjet löveg esett zsákmányul és több ezer hadifogoly jutott német kézre.

A német 8 számú repülő hadtest Seidemann altábornok vezetésével a véderőket, hősiességükkel és súlyos viadaluk-nak, példaadó fegyvertársi áldozat-készséggel támogatta.

Szállító és harcrepülő kötelékek, az ellenség vadász és légvédelmi táma-dásainak elhárításával, valamint ke-d-vezőtlen időjárás dacára gondoskodtak a körülzárt német csapatokat ellátá-sáról és a harctérről visszaszállítottak 2400 sebesület. A küzdelmek során elpusztult 32 német szállító repülő gép. Légiharcokban és légvédelmi erők a német lelöttek 58 ellenséges repü-lőgépet.

Argentina nem akar Pánamerikát

Genf, febr. 21.

A „Journal de Geneve” az argen-tin kormányválság kérdésével foglal-kozza megállapítja, az összefüggésben áll az USA vezetőpolitikuskok ama tö-rekvésével szemben, aminek alapja Pánamerika létrehozása. Argentina népe ugyanis attól tart, hogyha létre-jön a tervezett Pánamerika, az Argen-tina függetlenségére volna kihatással, külpolitikája nem mozoghatna sza-badon.

Lámpaolaj szállítás

Bukarest, febr. 21.

A román államvasutak igazgatósága rendelete alapján megindult a lámpa-olaj vasuti szállítása az egész ország területén. A szállításnál igénybe lehet venni olyan vagonokat is, amelyeket eddig csak géphajtó olaj szállítására használtak.

Ismét forrong Argentina

Genf, febr. 21.

Londoni hírforrás alapján a Tri-bune de Genève közli, hogy Ar-gentinában a kormány helyzete tart-hatatlaná vált. Ramires elnök le is mondott tisztségéről. Az elnök-ségre Nicola Rapattot hívták meg, de kétséges, elfogadja-e a följánlt tisztséget. A politikai körökben ural-kozó nyugtalanságból kifolyólag újabb államcsíny bekövetkezéséről tartanak.

Truk-sziget körüli harcok

Stockholm, febr. 21

Truk sziget körül már hetek óta tartanak a harcok, annak birtokáért. Egyik legutóbbi sajtóértekezleten kérdést intéztek Roosevelthez, mi-lyen a helyzet a szigetenél. Az el-nök kijelentette, nincs tudomása arról, hogy az amerikai csapatok a szigeten partraszálltak volna.

Roosevelt elnök vétója

Stockholm, febr. 21.

Az USA alsó és felsőháza Roose-velt elnöknek az adókra vonatkozó törvényjavaslatát, négytöd részben, nem hagyta jóvá. De a háborúhoz pénz... pénz és pénz kell és i y az elnök vétót emelt a két ház dön-tése ellen.

Európa ellenségei

Bukarest, febr. 21

A bukaresti Porunka Vremni című lap a szövetségesek Olasz-ország elleni terrortámadásaival összefüggésben idézi a történelmi tény, hogy Attila, hadait, ami-kor végigsöpörtek Európán, az akkori pápa szavára elvitte Róma alól. Európa legeslegújabbkori ellenségei: az angolszászoknak azonban semmi sem szent. Válo-gatott kegyetlenséggel bombáz-zák Rómát, de nem kimélték még a Vatikánt sem.

A hadigondozó-szervezet munkája

Budapest, febr. 21.

Kállay Miklós miniszterelnök a Hadigondozó intézmény székházát tekintette meg. A miniszterelnököt vitéz Benczós Miklós elnök fogadta és kalauzálta a hivatalokban. Különösen hosszasan ideig tartózkodott a gyógyászati és szociális ügyek osztályában. A miniszterelnök teljes meglepedését fejezte ki a látottak és hallottak fölött. Egyben köszö-netet mondott azért, hogy az intéz-mény a katonák, hadiözvegyek és árvák gondozása érdekében lanka-datlan munkával kiváló eredményt ért el.

Történelmi igazságok

Bocsánat a „történelem“ kifejezésért, de hiszem, hogy amiről most írok, mint bánáti történet megmarad az idő kor számára. Írói est volt csütörtök este a Városi Színházban, melyre — amit írni szokás — büszkék lehetünk.

Az írói est úgy kezdődött, hogy szerdán délután nem érkeztek meg a beígért pesti költők. A bánátiak igen. Mikor ez a szám lezajlott, az egybe gyűltek az írói est főpróbájára siettek. Megjegyzem az írók nem próbáltak, mert ha írni esetleg nem is, de olvasni már régebben megtanultak s így kárörvendve hallgatták végig az énekeseket és a zenészeket, akik csak a főpróba után tudták meg, hogy tudnak énekelni és muzsikálni. Mikor az is megtörtént egy nekik jóleső érzéssel ültek össze, hogy egy pohár bor mellett végre fixirozzák az írói est programját. De ez sem történt meg mindjárt, mert előbb Falvay hangfelvívó gépén elszórakozva, bánatos üzeneteket küldtek az elmaradt Csuka Zoltánnak és Fekete Lajosnak. Csuka Zoltán ezt megérezte nyilván, mert kárpótlásul a pesti rádióban szerdán este szavalta el legzebb költeményeit. Ekkor érlelődött meg bennünk a gyanu, hogy Fekete azért nem jött el, mert valószínűleg megneszlette, hogy Bánáiban a fekete költészet tilos.

Másnap nem volt reggeli ébresztő, sem diszgyűlés, de bankett az igen. Még nincs eldöntve, hogy a bankettre Oszty bácsi készített nyolc terítéssel többet, vagy a bankettet rendező Daniel Gy. László tévedett. A menü tekintettel a háborus időkre, szerény volt. Volt vagy egy tál étel. A többi is finom volt. A nap jelentőségét senki sem merte méltatni — előre. Bankett után az ünnepélyek láncolatában egy kis szünet állt be, amit a szereplők arra használtak fel, hogy torkukat köszörülték.

Pontban 7 órakor kezdődött az írói est, ekkor már senki sem volt a helyén. A kulisszák mögött megindult az élet. Kiadták a jelszót, hogy ciga retáznai tilos. Határidőt nem szabtak, ennek következtében fél óra múlva mindenki dohányzott. A tüzoltók kivont fecskendővel álltak glédába tiszteltük jeléül. A színház kellemesen volt hűtve. Fél tizenegyre már mindenki elkészült, ki az előadásával, ki egy náthával. Nincs eldöntve, hogy ki járt jobban.

Ekkor merült fel a kérdés, hogy ki írja meg az estéről a kritikát. Mondanom sem kell, hogy senki sem vállalta. A történelmi hűség kedvéért el kell árulnom, hogy ennek oka főleg az, hogy egyik sem hallgatta a másik előadását. Másodszor, aki kritikát ír, az magát nem magasztalhatja. Harmadszor, ha szerény, akkor nem hivatkozhatik az est emelkedett nivójára, mert így önmagát is dicsérné, ellenben ha nivótlannak deklarálja, úgy a kollégáit sérti vele.

Kollégáim mgnyugtására jelzem, hogy soraim mellőzik a komolyágot. A közönség pedig ugyis megalkotta magában a kritikát. Én nem leszek most a közvélemény szószólója. Inkább én kutatok a közönség körében elterjedt általánosan kialakult kritika után.

Ime: tulságos komoly volt — mondják.

Hát akkor nincs igazam, ha utóhangként egy kis tréfával fűszerezem?

K. V. V.

Rendezte már előfizetését!

A verseci „Cecilia“ vendégszereplése Istvánvölgyön

Az istvánvölgyi BMKSz fiók eddig csak házi ünnepeket rendezett, de most igen felbolygatta az itteni magyarság lelkét egy nagy esemény, mert február 13 án lépett először a nagy nyilvánosság elé. Az istvánvölgyi magyarok csöndes krónikáának is ezuttal nagy feladata van a nagy-nagy esemény ecsetelésével.

Február 13 án megérkeztek csendes falunkba a verseci Szt. Cecilia dal-egylet műkedvelő gárdájának lelkes tagjai Dunkl János vezetésével, hogy este mint az istvánvölgyi, mint a rossz idő ellenére szép számmal megjelent környékbeliek előtt bemutassák tudásukat és szömben, dalban megszólaltassák a zengő magyar nyelv örökszép dallamait. Hőfúvás, szél és sár ellenére töretlenül lelkes maradt a hangulat az előkészületek alatt, mert a Szt. Cecilia lelkes tagjai csak egyet akartak: magyar kulturát mutatni és terjeszteni. A délelőtti folyamán vártuk Sipos főtisztelendő urat, aki azonban az ut járhatatlansága miatt nem jelenhetett meg s így pap nélkül tartottuk meg az istentiszteletet, melyen a ceciliások szebbnél-szebb magyar egyházi énekeket énekeltek. Közös imával a hazáért, valamint a Himnuszszal zárult az istentisztelet. Az istvánvölgyi magyarok szeretetteljes vendég látása után végre elérkezett a várva-várt este.

Magyar Hiszekegy áhítatos dallamai után az istvánvölgyi fiók elnöke keresetlen szavakkal üdvözölte mint a kedves verseci ceciliásokat, mint a természet zsufolásig megtöltő közönséget. Dunkl János karnagy első konferálása már sejtetni engedte, hogy ez az est felejthetetlen élmény lesz mindenki számára.

Az ő szavaival vezetése alatt a vegyeskar elénekelt a Székely himnusz, Ott, ahol zug az a négy folyó és a Hazaszeretet c. dalokat, és ez az első szám már oly óriási sikert aratott tökéletes előadásával, hogy a dalokat a közönség tomboló kíváncságra meg kellett ismételni. E dalok után magyar páros táncjelentek következtek, melyeket festői magyar népviseletben Csöke Manci, Falusi Juliska, Tóth Ilonka, Stumpfvoil Gyurka mutatják be tökéletesen. Bizony nehéz eldönteni, hogy mi hódította meg a közönséget, maga a szép-éges táncjelentek-e, vagy a táncosok, de különösen a lányok elbűvölő bájai-e.

A hatás határtalan volt s mi sem volt természetesebb, mint hogy mind egyiket meg kellett ismételni, mi e terem hangulata elérte a jókedv. hála és szeretet tetőfokát, melyet Dunkl János barátunk szellemes, humoros konferálása csak még fűtött. A Csuka Zoltán c. képfelvonásos falusi komédiát Csapó Jóska, Csöke Manci, Tóth Ilonka, Falusi Juliska, Péter Anu ka, Tóth Lali és Nagy Gyurka mutatták be. Valóban falusi komédia volt, mely mint tartalmával mint a szereplők átélte alakításával csak még jobban meghódította a közönség tetszését, mely óriási tapsviharban nyilvánult meg. A Toreádor c. egyfelvonásos bohózatban Radics Jóska, Tóth Ilonka, Richter Ius Dunkl János kiűző játékkal, humorukkal annyira igénybe vették a nézők nevetőizmait, hogy majd orvosfi beavatkozás vált szükségessé, különösen Csendes Izabella (Richter Ius) és Vanília (Dunkl János) jeleneténél. A Narancs egyfelvonásos parasztkomédiában Dunkl János, Klöckerné Kóczy Rózsi, Falusi Juliska, Richter Ius, Csapó Jóska, Pál István, Gábris Jancsi a magyar paraszti gon-

dolkodás és jellem megnyilatkozásait oly tökéletesen mulatták be, különösen Klöckerné Kóczy Rózsi, hogy a legnagyobb városi színpadon is méltán sikert aratnának. A darab ének-számjai, jeleneteinek többszöri megismétlése után Dunkl János záró zavaának elhangzása után a Szt. Cecilia vegyeskara a Szózat fenszeges dallamával zárta az örökszép és felejthetetlen estet.

Mi istvánvölgyiek most eltűnődünk e szép estén, mely olyan volt mind egy álom. A siker minden tekintetben várakozáson felül totális volt. Tűnődésünkben hátatelt szívvel gondolunk a verseci Szt. Cecilia egylet műkedvelő gárdájának minden tagjára s annak fárad ágót, akadályokat nem ismerő lelkes vezetőjére, Dunkl Jánosra.

A műsor megválogatása magyar szempontjából is tökéletes volt. A dalok, táncok gyönyört keltő dallama és ritmusa, a darabok tiszta levegője, a szereplők tökéletes jáéka minden magyar szívet nemcsak meglepéssel töltött el, de feledhetetlen est hatása alatt méltán büszkébben is doboghat. Mi istvánvölgyi magyarok pedig meg vagyunk győződve arról, hogy nem utóljára élveztük a Cecilia játékát.

A bánáti községek, szorványmagyarság figyelmét szeretettel hívjuk fel a Cecilia lelkes műkedvelő gárdájára, akik csendben, de lángoló szívvel csak egyet ismernek: szolgálni a magyar kulturát. Mi istvánvölgyiek azt üzenjük a kedves ceciliásoknak: a mielőbbi vizitálásra.

Krónikás apróságok

Gyűjtötte: SZASZ KAROLY

Horthy István versenylovaglása

Vitéz Horthy István lovasági tábornok, Kormányzónk testvérbátyja, országos hírvő lovas volt. Ötvenhárom korában ült először lóra, mint nekem a Tisza-szobor leleplezése alkalmával 1934 ben tartott sereglakomán beszélte s később, mint fiatal huszártiszt, nagyon szeretett versenylovaglásokban résztvenni. Apja azonban — az idősb Horthy István — nem volt a versenylovagok barátja. Az ifju tiszt vőlegénységének idejében egyszer nagy löverseny volt Debrecenben s Horthy István főhadnagy hat versenyszámba nevezett. Egyet bizonyosra vett, de egy másikban is remélte győzelmét. Ott volt menyasszonya is — Latino-vits Margit, akivel aztán, mint Horthy István előttem ismételtlen emlegette, édesapám eskette össze — s erre a versenyre az öreg Horthy is bement Kenderésről Debrecenbe. Az ifju vőlegény mind a hat versenyt megnyerte. Erre aztán apja odalépett a boldog és méltán büszke menyasszonyhoz s engedve addigi állásponjtából, azt mondta neki:

— Na, lelkem, hát csak hadd, hogy Pista versenyezzen máskor is.

S az öreg Horthy István még ezután is sokszor lehetett büszke kitűnő lovas fiára.

Erdély Sándor szemüveg-tokja

Az öreg Erdély Sándor igazságügy-miniszter korában referálván egyszer Ferenc József királynak, a Felső az íróasztalnál ült, a miniszter pedig az asztal mellett egy széken. Referálás közben Erdély elővette aktáit s ölébe tette őket, de mert szemüvegét is föl kellett tennie, elővette a zsebéből s a szemüvegtokot óvatosan az íróasztal szélére helyezte. Feltűnt Erdélynek, hogy a király folyton a már nagyon gyenge állapotban lévő tokot nézte, de nem tett rá semmi célzást.

Néhány nap múlva a miniszter

vadonatuj, szép, finom szemüvegtokot kapott a királytól.

Ezt a királyi tokot az Erdélyi-család mindmáig kegyelettel őrzi.

Milyen is az a jó politika?

Néhány évtizeddel ezelőt egy délután még kevesen voltak a régi szabadelvű párt körében képviselők, mikor bejön az öreg József szolga s jeleníti Boncza Miklónak, a Magyar Közigazgatás című lap szerkesztőjének, aki Erdély egyik jó magyar kerületét képviselte az országgyűlésen s akinek leánya, a C inszka néven ismert Bertuka, később Ady Endre felesége lett, — hogy kerületéből küldött-ég van itt, s az atyának szeretnének képviselőjükkal beszélni.

— Mondja meg nekik, hogy menjenek haza, nálam ne alkalmatlankodjanak.

József kimegy s kisvártatva visszatér.

— Kérem, nagyságos ur, a választóurak nem akarnak elmenni, azt mondják, okvetlenül beszélniök kell a képviselő urral.

Boncza dühbe gurult.

— Az ördög vigye ezeket a kellemetlen frátereket. Mondtam már, hogy nem akarok velük beszélni. Menjenek Kukutyinba zabot hegyezni.

József — kissé szurkolva — újra visszatér.

— Nagyságos uram, nem bírok a választókkal. Azt mondják, egyenesen azért teték meg a nagy utat Erdélyországból, hogy előadhassák kérésüket szeretett képviselő uruknak. Tessék már fogadni őket, én hiába huzakodom velük.

Boncza Miklós villámló szemekkel állt fel.

— Szeretett képviselőjü? No jó. Hát jöjjenek be azok az okvetlenkedők az ő szeretett képviselőjükhöz.

József boldogan tár ajtót a hűséges választóknak, kiknek vezetője előlép és szónokló pózba vágva magát, kezdi köszörülni torkát.

De Boncza Miklós elébe vág:

— Hát maguk az én kedves választóim, ugy-e?

— Igenis instállom — kezdi derülő arccal a vezető —, hiszen tetszik ránk emlékezni...

— Emlékszem — dörgi vészitjósó hangon a szeretett képviselő —, hát hogyan emlékeznék. Nagyon is jól tudom, hogy én magukat a választáson a voksukért egytől egyig megjutalmaztam. Így hát rajtam semmi keresni-valójuk. Menjenek hát vissza oda, ahonnan jöttek. Upre.

A leforrázott választók nagy busan iparkodtak kifelé, Boncza Miklós pedig hátat fordítva nekik, az ott levő képviselőkhöz fordult:

— Na fiuk, lássátok, ez az igazi helyes politika.

A dolognak csattanója pedig az, hogy a legközelebbi választáson ugyanaz a kerület megint Boncza Miklóst választotta szeretett képviselőjéül.

Münnich Aurél és az iglói tengeri kikötő

Az 1905. évi januári híres választáson — melynek során megdőlt a szabadelvű párt örökszék hűt uralma — Münnich Aurélt, Igló szülöttjét is elbukatta régi kerülete, az iglói, melynek érdekében ő rendkívül sokat fáradozott és pedig nagy eredménnyel, kijárva minden lehető és kevésbbé lehetőt.

Ekkor mondta Szinyei István, a későbbi főispán, aki végtelenül kedves és nagyon szellemes ember volt:

— Ugy kell Münnich Aurélnak! Miért nem tudott kijárni Igló számára tengeri kikötőt is?

HIREK

Vasárnap	Feb. 29 nap
20	Kat. B Farsangv. Prot. B Farsangv.
Hétfő	Kat. Elenóra Prot. Elenóra
21	
Kedd	Kat. Péter széki. Prot. Edömér
22	
Szerda	Kat. Hamvazós. +++ Prot. Alfiéd
23	
Csütörtök	Kat. Szökőnap ++ Prot. Mátyás
24	
Péntek	Kat. Mátyás ap. +++ Prot. Géza
25	
Szombat	Kat. Géza vt. ++ Prot. Sándor
26	

Időjárás: Hidez, csapadékos, majd a hó végén enyhül az idő. Február 20-án a nap kelet felől 6:44 és nyugszik 17:13, február 26-án 6:33 kelet és 17:22 órákor nyugszik. 22 perccel hosszabbak a nappalok. — **Holdvilágosítások:** Első negyed 1-én 8 óra 8 perckor. Holdtölte 9-én 6 óra 29 perckor. Utolsó negyed 17-én 8 óra 42 perckor. Újhold 24-én 2 óra 59 perckor.

Ma a Nikolics gyógyszerész Frucht Platz (Buza tér) tart éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 2 óráig csak az ügyeletes gyógyszerész van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

A munkásbiztosító ügyeletes orvosa Becskerek (Nagybecskerek) egész területére szombat este 8 órától, hétfő reggel 6 óráig dr. Szakity Momir lakik Horthy Miklós uca 51. szám alatt.

P. O. F. A.

A magyar nyelv sajátosságának szingazdag kifejezőmódjáról tanuskodik a fogalom: pofa.

Ha, például, valakire azt mondjuk „Jó pofa!” — abból mindig kicseng bizonyos adag elismerés, vagy dicséret.

A „Micsoda pofa!” felkiáltás már kétféle értelmű lehet. Jó is, enyhén feddő is.

A „Ronda pofa!” kifakadás teljesértelmű megróvás.

Van aztán „Fa pofa”. Merev. Semmit sem árul el abból, ami mögötte lakozik.

A „Pléh pofa” mindent elbir, mindenütt ott van, akár hívják, akár nem, indiszkrét, bántásra úgy tesz, mintha misem történt volna.

„Ehhez pofa kell” egyenlő a hátrázott méltatlankodással.

Már most kanyarodjunk vissza a fenti P. O. F. A. cikkhez. A P. O. F. A. ugyanis az angolszászok és „hüségese” társuk a bolsevisták tervezte szervezet kezdetűinek rövidítése. Vagyis: Permanent Organisation for food and Agriculture. A szervezet címének teljessége magyarba fordítva pedig ez. Állandó szervezet az egész világ élelmezésének és mezőgazdaságának irányítására. A tervezet alapján az egész világ valamennyi népe, országa annak a szervezetnek fenhatósága alatt állana. Aki pedig nem áll kötelnek, arra a tengődés büntetése vár. Nem kap a földi javakból semmit. Még azt sem használhatja föl, amit maga termel.

Ugy tesznek vesznek a jó szövetésesek, mintha már lovon únének és tul volnának az árkon. A ma verebe sincs még a markukban, mégis azzal szédítik és rémitik a világot, hogy a holnap tuzokját már a kezükben tartják.

Vajjon melyik a fenti definíciók közül ilik rá leginkább a P. O. F. A.-ra? Na, melyik? ... — **más.**

Polgári iskolai magántanulók figyelmébe. A javítóvizsgálatok március hó második felében lesznek. A kérvényhez a következők melléklendők: 20 dinár okmánybélyeg a kérvényre; külön 20 dinár okmánybélyeg minden tantárgy után, 20 dinár készpénzben. Javító záróvizsgák illetve ugyanez. Az eddig beküldött kérvények utólag felülbélyegzendők. A kérvények benyújtásának határideje március 1.

Munkásadó könyvecskék bemutatása. Az iparosok, kereskedők és vendéglősök testülete ismét figyelmezteti tagjait, hogy az üzemeikben alkalmazott tanoncok, segédek, valamint munkásainak az 1943. évre szóló adókönyvecskéit 1944 február 29-ig mutassák be a Pénzügyigazgatóság 2. számú szobájában hitelesítés céljából. Azok a munkaadók, akik erre az évre is készpénzben kívánják a munkásadót leróni, írásban értesítsék arról a Pénzügyigazgatóságot.

Járdák tisztántartása. A városi rendőrhatalóság megállapította, hogy Becskerek város lakossága a házak előtti járdák tisztántartásáról nem gondoskodik kielégítően. A rendőrhatalóság tehát figyelmezteti a lakosságot, hogy a háztulajdonosok, a házmesterek, valamint azok, akik uccai lakással bírnak, kötelesek a járdákat hótól, sártól és más szeméttől tisztán tartani. Fagy, vagy sikosjég esetén a járdákat hamuval, vagy fűrészporral kell behinteni. Akik a rendelkezéseket nem tartják be, 200-tól 2000 dinárig terjedő pénzbüntetéssel, vagy 1-től 10 napig terjedő elzárással sújtja a rendőrhatalóság. A járdákat minden nap legkésőbb reggel 7 óráig kell megtisztogatni, hamuval, vagy fűrészporral behinteni.

Szülőtermés 1943. évben. Magyarországon az elmúlt évben 45 000 katasztrális hold földön termelték szőlőt. A termőföldnek az közel 2 százaléka. Az 1943. évi terméshől 17,5 és félmillió hektoliter bort sajtoltak és félmillió métermázsa volt a csemege-szőlők sulya.

Bodean a francia munkásszövetség titkára hirtelen meghalt. Megállapítást nyert, hogy a titkar nagymennyiségű altatószert szedett be és annak következtében halt meg. Levelet is hagyott hátra, amelynek alapján arra lehet következtetni, hogy öngyilkosságot követett el.

Traktorok szállítása. Németország eddig 5 ezer traktort szállított Romániának a belterjes gazdálkodás elősegítése céljára. Tervben áll még további több ezer traktor leszállítása még ebben az évben.

Holttest átszállítása. Jakcsics admirális, Horvátország szófiai követének holttestét Zágrábba szállítják és ott földelik el.

Követendő példa. A tóbai magyary elemi iskola Igazgatósága két gyermekelőadást rendezett a közelmúltban, mely Papdi Ilonka és Fazekas János ottani segéd-tanítók önzetlen fáradozásának eredménye. A szép gyermekelőadás tiszta jövedelmét 10.000 dinárt az iskola Igazgatósága befizette az Iskolaalapra.

DMKSZ BESZERZÉSI ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZETE Nagybecskereken felkéri tagjait, hogy olaj, cukor és liszt járandóságait minden hó 25-ig okvetlenül kiváltani sziveskedjenek, ellenkező esetben az elszámolás miatt elvesztik igénylésüket.

Megbüntetett orvosnő. A bolgár belügyminiszter kényszermunkára ítélte dr. Szonja Ivancev orvosnőt, mert egy szülési esetben túlmagas tiszteletdíjat szedett be.

Felhívás hirdetőinkhez. Vidéki hirdetőink nem ismerik hirdetési tarifánkat ezért tévesen küldik be a díjakat. Ezután figyelmeztetjük, vidéki hirdetőinket, hogy egy kockás hirdetés 90 dinár - és két kockás hirdetés 170 dinár.

Órák eladásának ellenőrzése. A magyar kereskedelemügyi miniszter az órák adás-vételének hatósági ellenőrzését rendelte el. Az eladási árat az óra fedelére be kell gravírozni. Nem elég az eddig szokás szerint az órára ragasztott árcímke.

Autógyártás lepadása. Az USA-ban az elmúlt évben mindössze 10 ezer autó került szabad-eladásra forgalomba, ami az évi kvóta kétharmadát jelenti. Kéréspárból is csak az évi kvóta felét gyártották és bocsátották áruba.

Az Irma hajó elsüllyesztése. A norvég tengerpartvidéken angol gyorshajók megtorpdózták az Irma nevű hajót. A hajó tisztán a személyszállítást szolgálta. Nyolcvankét polgári személy az életét vesztette.

Szobaárak felemelése. Zágráb város polgármestere a szállodások kérelmére a szobaárak 80 százalékos emelését engedélyezte.

Riadalom a vízirepülőgépen. A „loóping” kisebb gépek és vadászrepülőgépek számára ugyszólván mindennapos teljesítmény. A könnyű járómű minden nehézség nélkül megkövethatja azt a nagy erőfeszítést, amit gyors felfelé-ívelés, fejtetőreállítás, majd a szédítő lefelé-rohanó gépet a pilóta hamarosan „egyesbe” hozza s ezzel a hurokrepülés befejeződött. Nehéz, többmotoros gépek számára azonban már nem könnyű művelet a looping, sőt súlyos veszéllyel is járhat. Az egyik hadviselő állam nagy, soktonnás, négymotoros vízirepülőgépe legutóbb mégis rákényszerült, egy felderítő útja folyamán. Hét főt legénységével éppen a Biscayai-öböl felett lebegett, mikor egy heves széllelés a gép orrát meredeken feltaszította. Öriöngő sebességgel vágódott felfelé a lom-

ha alkotmány; szabályos szaltomortalét csinált, aztán a mélybe zuhant. A fedélzeten érthető riadalom támadt. A pilótákat a lökés kiemelte ülésükből és minthogy görcsösen a kormánykerékbe kapaszkodtak, pillanatokig kezükön álltak, akár az ügyes cirkuszi artisták. Akkor aztán, egy hatalmas erő durván ismét ülésükre taszította őket. A navigációs tiszt, a szaltomortale másodperc alatt hirtelen azon vette észre magát, hogy műszerei és térképei körülötte lebegnek a fülkében s őt magát vad erővel a mennyezetre szorította volna. A szakács éppen főzött, amikor edényei felemelkedtek a tűzhelyről és ő maga a mennyezethez tapadt. A következő pillanatban visszazuhan a padlóra; miközben főtt burgonyadarabok záporoztak rá és forró teavíz forrázta le... Vagy ezer métert zuhant a nagy gép, míg a pilóták egyesült erőfeszítéssel fel tudták fogni és egyesbe hozhatták. Ilyképp a kaland szerencsésen végződött; de kis hiján, végzetes zuhanás lehetett volna a következménye.

A magyar kereskedelem és ipar

Budapest, febr. 21.

Hivatalos megállapítás szerint Magyarországon az önálló kereskedők száma ma 112 ezer. Ebből 25 ezer a szövőttáru kereskedelem és 2500 a cipőszakmába tartozik. Az élelmiszerkereskedések száma 59 ezer. Az élelmiszerkereskedések múlt évi forgalma meghaladta az egyéssfél millió pengőt.

Magyarországra szóló üzeneteknél

kérjük minden alkalommal a pontos címet is megadni (ucca, házszám, foglalkozás, kinél lakik, továbbá tanva, pusztá és utolsó posta) ugyszólván az üzenet feladójának pontos címét, minderre azért van szükségünk, mert az illető címére egy lappéldányt küldünk, amelyben az üzenet van, külön árusításra oda lapot nem küldünk.

Az üzenet ára 10 szóig 80 dinár ebbe nem számítandó bele az ucca, házszám egyszóval a közlelbbi cím, csak a név és város vagy község nevét ahová az üzenet szól, minden további szó 10 dinár. Kérjük az üzenetet minél rövidebbre írni.

A Magyarországra szóló előfizetéseket kizárólag csak Mara Jenő a Torontál budapesti képviselőjénél Budapest II. Fő ucca 8. II. emelet 2. lehet eszközölni. Az előfizetni óhajtó vegyen bármely posahivatalnál kapható bianca csekklapot és azt töltsse ki megjelölve az 54.598 csekkszámot.

Kovácsmestert

keresünk

187

nem feltétel, de ha kisebb bognármunkához ért, jobb.

ALLAMI MENTEI EP VFRSFC

MAGYAR GAZDASÁG

A belterjes mezőgazdálkodás

Az emberi gazdálkodás alap-tényezője a természet. A természet nyújtja azokat a javakat, amelyek akár eredeti állapotukban, akár át- vagy feldolgozva lehetővé teszik az életet. Ha csupán a legegyszerűbb munkás ruháját tekintjük is, annak minden anyagát a természet adta: kenderből, gyapotról vagy gyapjuból szőtték, festőanyaga növényi vagy ásványi eredetű, a gombok anyagát állatoktól nyertük, stb. S ugyancsak a természet teszi lehetővé a legfinomabb elektromos gépek használatát, az alkatrészek és huzalok anyaga a bányák terméke, a szigetelő felületek legnagyobb része ugyancsak növényi rostokból áll.

A termelés elsődleges tényezője tehát a természet, de ehhez még két másik tényező is felsorakozik: a munka és a tőke. A természetadta anyagokat munkával dolgozzák fel olyan állapotúvá, hogy azok szükségleteink kielégítésére váljanak: a tőke pedig a nagyarányú termelést teszi lehetővé, amely mellett a termelés olcsóbb, tehát gazdaságosabb.

Addig, amíg a természet a kis népességnek bőségesen szolgáltatja a létfenntartási eszközök anyagát, úgy tekintették azt, mint Isten könnyen elérhető adományát. Akkor azonban, amikor a föld már mindig nehezebben és nehezebben fedezte az egyre szaporodó népesség élelmiszer-szükségleteit, a figyelem afelé terelődött, hogy miképpen lehetne a mezőgazdaság hozamát tartósan fokozni. Rájöttek arra, hogy okosabb többszörös munkával és célszerű befektetésekkel bizonyos mértékig növelhető a mezőgazdasági termelés eredményessége. A termelésnek azt a módját, amikor a hozadék érdekében több és szervezettebb munkát, valamint nagyobb tőkebefektetést alkalmaznak, belterjes vagy intenzív termelésnek, általában belterjes gazdálkodásnak nevezik.

Ha keressük azokat az okokat, amelyek a belterjes mezőgazdálkodást kialakították, első helyen a népesség számának nagyarányú fejlődését látjuk. Másik fő oka a szükségletek mennyiségi növekedésén kívül a szükségletek minőségi növekedése. Gondoljunk csak a különböző buzafeleségekre, amelyeknek mindegyike más és más igény kielégítésére alkalmasabb; vagy gondoljunk a különféle gyümölcsfajtákra: ugyanannak a gyümölcsnek egyik fajtája azonnali fogyasztásra a legizletesebb, a másik mesterséges konzerválásra, a harmadik pedig leszedve, csak télen érik be (pl. alma, körte).

Az előbbi két fokon kívül még számos más olyan körülmény is van, amely mind hozzájárult a belterjes gazdálkodás kialakulásához. Ilyenek: a föld minősége, fekvése, a jog- és hitelviszonyok, az agrotechnika és agrokultúra fejlődése, stb. Minél jobb valamely föld minősége, annál

később kerül sor a belterjes gazdálkodásra s ugyancsak kevésbé lesz belterjes a gazdálkodás azon a területen, amely nagy távolságra esik a fogyasztóközpontoktól. A jogi viszonyok szintén befolyásolják a belterjesség fokát: a teljes földmagántulajdon, a hosszú bérleti szerződések, mind a belterjesebb gazdálkodáshoz járulnak hozzá. Az agrotechnika és agrokultúra az intenzív mezőgazdálkodás leghathatósabb eszközei, a mezőgazdaság mennyiségi és minőségi hozadéka a különféle mezőgazdasági gépek, a műtrágya és megfelelő szakoktatás nélkül soha sem érhetne volna el mai fokát.

Közelebbről tekintve, melyek azok a módok, amelyeknek segítségével a belterjes vagy intenzív mezőgazdálkodás megvalósítható?

A belterjes mezőgazdálkodás tényezői két nagy csoportba oszthatók: közvetlenül ható és közvetve ható tényezőkre. Közvetlenül ható tényezők azok, amelyeknek alkalmazása közvetlen eredményességben jelentkeznek. Ezek a földművelésben:

1. a talaj termőerejének fokozása és állandósítása;
2. a talajnak és éghajlatnak legjobban megfelelő vetőmag használatára;
3. a bevetett területek szakszerű gondozására;
4. a beérett termény gazdaságos begyűjtésére;
5. a megfelelő tárolás biztosítása;
6. a mezőgazdaság gépesítése.

A talaj termőerejének fokozása a megfelelő földmunkálatokkal (pl. mélyszántás), megfelelő természetes és műtrágyázással és megfelelő vetésforgóval érhető el. A jól előkészített talajba az annak és az éghajlatnak legjobban megfelelő magot szabad vetni. Hazánkban számos növénynevelési és kísérleti állomás működik, amelyek kellő talajvizsgálat után pontos felvilágosítással szolgálhatnak a legalkalmasabb természet és vetőmag tekintetében, sőt gondoskodnak a megfelelő vetőmag kellő mennyiségben való szétosztásáról is. Ugyancsak fontos a bevetett terület szakszerű ellenőrzése és gondozása. Különösen a kerti növények termesztésénél van ennek nagy jelentősége, a gyomtalánítás és ritkítás segítségével különösen szép példányok nevelhetők. Kukoricatermesztésnél fontos az idejében való feltöltés; a kalászos vetőterületeken pedig a talajviz leveztése. Aratásnál gondoskodni kell arról, hogy a lehető legkisebb legyen a begyűjtési veszteség, valamint arról, hogy a raktárak száraz és szellős helyen társasan és levegősen legyenek megépítve. A műtrágyán kívül a gépek alkalmazása járult hozzá legjobban a mezőgazdasági termelés intenzitásának fokozásához. Sajnos azonban, hogy a vető- és aratógép igénybevétele csak nagybirtokon

és uradalmakban gazdaságos a nagy tőkebefektetés miatt, de a kisebb talajművelési jó eredményü gépek használatának a kisbirtokon sincs semmi akadálya. Ezeknek, valamint az elektrifikálásnak a tejtermékek feldolgozásánál lehet jó hasznát venni.

A közvetlenül ható tényezők valamennyijét a gazda saját elhatározásából állíthatja szolgálatába; azok alkalmazása az ő akaratától független. A közvetve ható tényezők ezzel szemben nemcsak az egyes gazdától függenek, hanem a gazdák összességétől és a közülettől, az államtól. Ezek a ténye-

zők különösen az értékesítés lehetőségét javítják, noha a termelésre is hatással vannak. Fontos a gazdák egymás érdekeit védő szövetkezeti tömörülése: ezek könnyíthetnek a jó beszerzés és jó értékesítés gondjain. Az államnak pedig elsőrendű feladata megfelelő szakoktatásról gondoskodni (főiskolai, mezőgazdasági, középiskolai, ismételőiskola, téli tanfolyamok, stb.) jó szállítási és közlekedési lehetőségeket teremteni és olyan külkereskedelmi szerződéseket kötni, amelyek egészséges védelmet nyújtanak a bel- földi mezőgazdálkodásnak.

Két forradalom

19

A vörös ököl mindegyre jobban fenyeget és emelkedik. Barátságosan hol akasztófára mutogat, hol pedig börtönnel kecsegtet.

Sok ember állt az uccaszegletén. A falakon megint új plakát vad színei rikoltoztak. Egy óriási munkás látszott rajta, aki a magyar Parlament fölé hajolt. Festékes vödör állott a lábánál és osepögő esettel mázolta vörösre az Országház hatalmas, gránitköves épületét. A kép felett betűk szaladtak át: Mindenki szavazzon a szociáldemokrata pártra. Örökéletű gránit és vörös festék... Ez mindent elmondott. Többet, mint amennyit akart...

A múlt napokban egy kis cédulet ragasztottunk ki. Magyarországi térképe volt rajta. Fehér mezőben zöld országhatárok és felette pirosbetűs írás: A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége. Ők szabadon tapaszthatják be öles hirdetésekkel a falakat. A mienk tenyérnyi kis papír volt, kevés helyen megfért és mégsem törték. Egy gyereket láttam, amint letépte.

— Miért teszed, kis fiam, hiszen nem bánt?

— Husz koronát kapok napjára, ha a nemzeti színűeket tépek.

A jövő tépi össze önmagát. Tul. odakinn köröskörül bántatlanul tépi össze idegenek az országunk földjét. És a fővárosunkban megfizetett magyar gyerekek tépi le az ország képét.

A démoni vörös árnyék egyre merészebben fenyegeti az erkölcsöket. — „Szabaduljon föl az emberi szellem” — mondta Kunfi — és az iskolákban a vallásoktatás helyébe a nemi felvilágosítás tudományát helyezte. Kicsi fiúk és kicsi leányok előtt zsidó orvosnövendékek és doktorkisasszonyok tartanak erotikus előadásokat és hogy világosabb legyen a magyarázat, moziképeken szemléltetik, amit a gyerekek nem értenek.

Két kis leányról hallottam, aki az előadások következtében meg-

őrült. Némelyik gyerek undorodva, sirva megy haza és az anyja ölébe bujik. De olyan is van, aki nevet és valami szörnyűt mond a szüleinek. Nemcsak országrablás, de lélekrablás is folyik itt. És Jézus hívja a kisdedeket, már nem eresztik őket hozzá.

Egy asszony jött be ma a Mária uccai irodába. — Ellenem fordult a gyerek — panasolta és elcsuklott a hangja. — Elvették tőlem az iskolában a szívét.

Vigasztalni próbáltam. Az asszony rázta a fejét:

— Amit bepiszokoltak a gyerekem lelkében, azt nem lehet többé tisztára mosni.

(Folytatjuk)

Méhészek!

Deli András, Tor. Vásárhelyen

(Deblyác a) présel műlépet minden nagyságban és méhviasszok vesz a legmagasabb árban. 186

Kovácsműhelyt

egészben vagy részben 191 megvételre keresünk. Állami mentelep, Versec.

Takarítónőt

KERESEK MARCIUS HÓ 1-ÉRE a reggeli órákra. Uri utca 7.

ELADÓ egy 12 HP, teljesen jókarban levő **SENDLING**

DIESEL-MOTOR

Kisebb villanytelep, vagy darálómalom hajtására alkalmas. 194 Cim:

BOSZILYKO és LÁNG, mechanikusok, Becskerek.

Ujságkihordót

és rikkancsokat keres a

„TORONTÁL”
Sepp Kraft (Zápolya) utca 3. szám

A szerkesztésért és kiadásért felelő
Üzvegy dr. Mara Jenőné
Uri (Herren) uccá 7.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Becskerek (Nagybecskerek)
Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3.